

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

علوم قرآنی

محکم و متشابه

جلسه ۲۰

استاد رفعتی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

محکم و متشابه

محکم

برخی از آیات قرآن علاوه بر تفسیر، نیاز به تاویل دارد و از آیات محکم برای فهم معنای آن استفاده می شود.

معنای لغوی: مانعیت و نفوذ ناپذیری. لجام اسب را (حکمه) گویند زیرا مانع حرکت و انحراف او می شود.

ImamSadiq.tv ImamSadiq.tv ImamSadiq.tv

معنای اصطلاحی: بدان معنی است که عامل خارجی نمی تواند در آن نفوذ کند و هیچگونه ابهامی نداشته باشد.

آیات متشابه نیاز به تفسیر و تاویل دارند.

متشابه

معنای لغوی: شبهه، به مقداری از شباهت اطلاق می شود که به طور معمول سبب التباس و اشتباه می گردد.

ImamSadiq.tv ImamSadiq.tv ImamSadiq.tv

معنای اصطلاحی: متشابه چیزی است که ظاهر آن، خبراز باطنش نمی دهد و به روشنی مراد آن را بیان نمی کند.

در دو آیه از قرآن کریم، لفظ محکم و متشابه وصف کل قرآن قرار گرفته است. زیرا مقصود، حقیقتی است که در شب قدر نازل شده. تمام آیات قرآن متقن و محکم است و هیچ ضعف و خطا در آن

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

وجود ندارد و متشابه بدین معناست که همه آیات آن شبیه به همه معارف آسمانی است که بر سایر انبیاء نازل شده است.

ImamSadiq.tv

دیدگاه اندیشمندان در مورد آیات محکم و متشابه: Imam

۱. مقصود از متشابه حروف مقطعه و باقی آیات محکم اند.

۲. آیات ناسخ، محکم و آیات منسوخ متشابه اند.

۳. آیات الاحکام، محکم اند و باقی آیات متشابه اند.

۴. آیات محکم تأویل واحدی دارند بر خلاف متشابهات.

۵. آیاتی که در قالب انشاء باشد محکم است و باقی آیات متشابه اند.

۶. آیاتی که صفات خدا و انبیاء را بیان کند، متشابه و باقی آیات محکم اند.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

۷. محکم، آیه ای است که در تأویل آن اتفاق نظر داشته باشند بر خلاف متشابه.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv